

ЗНАЧЕННЯ БАТЬКІВСЬКОЇ ГРОМАДИ В РУХОВОМУ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ТРЕТЬОГО РОКУ ЖИТТЯ

***Анотація.** У статті висвітлено шляхи забезпечення предметно-розвивального середовища у сучасних закладах дошкільної освіти. Надано уваги батьківській громаді, її участі у руховому розвитку дітей третього року життя. Схарактеризовано ставлення батьків до власного здоров'я та рухового розвитку дітей на основі попередніх даних анкетування та бесід з педагогами. Визначено шляхи подальшої роботи з батьківською громадою з питань рухового розвитку дітей третього року життя.*

***Ключові слова:** батьківська громада, предметно-розвивальне середовище, просвітницька робота з батьками, сучасний заклад дошкільної освіти, форми роботи з батьками.*

Сьогодні ми наголошуємо на ролі батьківської громади у забезпеченні предметно-розвивального середовища в закладах дошкільної освіти (ЗДО) та в руховому розвитку дітей третього року життя. Саме батьки є помічниками для дітей у збереженні, розвитку їх внутрішніх можливостей та пристосуванні до соціальних вимог середовища, забезпеченні фізіологічної потреби в рухах, фізичній підготовленості. Водночас батьки є помічниками для педагогів, які встановлюють вимогу врахувати психофізіологічні особливості розвитку дітей раннього віку (третього року життя), беручи до уваги руховий досвід, сформованість рухової навички дитини, яка відвідує вперше ЗДО, плекають надії щодо удосконалення предметно-розвивального середовища.

Виокремлюючи розвивальне та предметне середовище в ЗДО, до основних елементів предметного середовища відносимо архітектурно-ландшафтні та природно-екологічні об'єкти, ігрові й спортивні майданчики та їх оснащення, великогабаритні та сумірні зросту дитини конструктори (модулі), тематичні набори іграшок, посібників [3]. Важливо зазначити, що в кожному

окремому ЗДО за останні роки створено предметне середовище відповідно до фінансових можливостей закладу. Зокрема, у забезпеченні предметного середовища велику роль відіграють спонсорські, окремі батьківські асигнування, що свідчить про залежність його створення від соціально-економічних передумов.

Методичні рекомендації щодо добору і використання іграшок для дітей раннього віку в ЗДО регламентують забезпечення предметного середовища. Параметри, за якими формується система ігрових засобів – педагогічна класифікація іграшок, згідно з якою вони розрізняються за ступенем готовності, матеріалом, розміром, за художньо-образним рішенням та видовою приналежністю. З огляду на те, що предметне середовище у ЗДО оснащується відповідно до Типового переліку обов'язкового обладнання, навчально-наочних посібників та іграшок у ЗДО, методичні рекомендації враховують специфічний додатковий матеріал відповідно до певної варіативної програми, типу дошкільного закладу, пріоритетного напрямку його діяльності.

Одним із чинників, який сприяв покращенню предметного середовища в ЗДО, є легалізація (офіційне визнання) батьківських комітетів відповідно до Примірного положення про батьківський комітет (раду) дошкільного навчального закладу за наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 26.04.2011 р. № 398 [6]. Це дало можливість: вводити додаткові джерела фінансування у ЗДО різних типів – кошти батьків або осіб, які їх замінюють, добровільні пожертвування і цільові внески фізичних та юридичних осіб, інші кошти, не заборонені чинним законодавством України; вносити на розгляд керівництва (педагогічної, піклувальної ради) закладу пропозиції щодо шляхів удосконалення умов організації життєдіяльності дітей; створювати благодійні фонди відповідно до чинного законодавства; сприяти дотриманню санітарно-гігієнічних та матеріально-технічних умов функціонування груп раннього віку у закладі.

Починаючи з 2013 року, реалізовано питання про надання додаткових освітніх послуг, понад встановлені обсяги в державних та комунальних

зкладах освіти задля освіти дітей, спрямованої на розвиток особистості, її талантів, розумових та фізичних здібностей. Визначено основне нормативно-правове забезпечення – «Положення про порядок надання додаткових освітніх послуг у дошкільному навчальному закладі», яке регулює загальні питання щодо надання додаткових освітніх послуг; Інструктивно-методичний лист «Про організацію додаткових освітніх послуг» окреслив перелік та порядок надання платних послуг, які можуть реалізувати варіативну частину Базового компонента (2012), організаційні особливості здійснення додаткових освітніх послуг, що уможливило, опосередковано, розширення розвивально-предметного середовища в ЗДО [4; 5]. Однак нерозв'язаним залишається питання оновлення асортименту іграшок для дітей третього року життя, який би сприяв руховому розвитку дітей з одного боку та питання спільної організації в ЗДО та сім'ї освітньо розвивального середовища, яке забезпечить наступність виховних впливів педагогів та батьків, з іншого.

Враховуючи соціально-педагогічні передумови та соціально-педагогічні фактори рухового розвитку дітей третього року життя, варто взяти до уваги детермінанти рухової активності, які схарактеризовано В.К. Бальсевич. Соціальні детермінанти рухової активності – навчальні впливи, які випробовує дитина з боку батьків, вихователів, близьких родичів [1]. Звичайне устремління дорослих до зміцнення власного здоров'я, рухового розвитку знаходиться поряд із спокійним, небезпечним ставленням дорослих до рухової активності власної дитини. Питання про залучення батьків до процесу рухового розвитку дітей третього року життя залишається на рівні батьківських зборів та консультацій, оновлення асортименту іграшок. Бесіди з педагогами ЗДО м. Житомира виявили відсутність активних форм роботи з батьківською громадою з питань фізичного виховання, зокрема рухового розвитку дітей третього року життя. Залишаються поза увагою міні спортивні розваги для дітей та батьків на свіжому повітрі, участь батьків у рухливих та хороводних іграх, просвітницька робота із залученням працівників медичної галузі та інструкторів з фізичного виховання. Предметно-розвивальне середовище групової кімнати утримує межі

виконання програмових вимог та методичних рекомендацій, тоді як погляди педагога також варто спрямувати до батьківської громади з огляду на той факт, що основним мотивом, що спонукає дітей, є особистий приклад батьків та їхнє бажання. Розуміння того, що навички і звички до здорового способу життя набуті в дитячому віці, супроводжуватимуть людину впродовж всього життя [2, с. 387]. Відповіді на питання анкети батьків ЗДО м. Києва дозволяють констатувати, що сучасні батьки характеризуються високим та невисоким рівнями мотивації до поліпшення здоров'я і здорового способу життя, цілеспрямованого рухового розвитку власної дитини. Такі батьки потребують практичної допомоги у поглибленні знань з питань рухового розвитку дітей раннього віку на основі сформованих цінностей у дорослого поряд із заохоченням й допомогою в удосконаленні та розвитку здобутих знань і вмінь. Низька мотивація характерна для батьків, які впевнені, що їхній спосіб життя і здоров'я, руховий розвиток нормальний і не потребує змін. Застосування індивідуального та диференційованого підходу до таких батьків і безпосереднє залучення їх до процесу рухового розвитку дітей в ЗДО та в сім'ї є одним із шляхів подолання такого ставлення до власного життя та здоров'я, формування позитивного прикладу для дитини раннього віку [2, с. 382-384].

Сьогодні батьки часто-густо не діляться з педагогами особливостями розвитку власних дітей. Питання замовчування психофізіологічних особливостей, особливостей рухового розвитку існує поряд із фізичним навантаженням, яке передбачено програмовими вимогами, на опорно-руховий апарат дитини. Тому залишається важливим, на наш погляд, шлях індивідуального, толерантного спілкування з батьками із залученням фахівців медичної галузі під час різних форм взаємодії, з відповідним створенням індивідуальних програм рухового розвитку дітей третього року життя в яких лівова доля буде належати участі батьків у заходах, які передбачені в ЗДО та в сім'ї.

Потреба у залученні батьків до процесу рухового розвитку дітей третього року життя є на сьогодні актуальною. Вирішення її ми вбачаємо в координації

виховних впливів, яка потребує методичного забезпечення; у просвітницькій роботі з батьками, систематичному обміні інформацією з використанням електронних ресурсів; встановленні педагогічно виправданих відношень в системі дитина-батьки-педагоги; єдності вимог педагогів та батьків; урізноманітненні форм взаємодії, спільних з батьками заходах; вивченні прагнення та ставлення батьків до рухового розвитку власної дитини, сформованості у батьків індивідуальної концепції здоров'я.

Список літератури

1. Бальсевич В.К. Очерки по возрастной кинезиологии человека [Текст] / В.К. Бальсевич. – М. : Советский спорт, 2009. – 220 с. – ил.
2. Бех І.Д. Вибрані наукові праці. Виховання особистості. Том І. – Чернівці : Букрек, 2015 – 840 с.
3. Крутій К. Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу : [монографія] : [у 2 ч.]. Ч. 1. Концепції, проектування, технології створення / Катерина Леонідівна Крутій. – Запоріжжя: ЛПС, 2009. – 317 с. – Бібліогр.: с. 307–317.
4. Положення про порядок надання додаткових освітніх послуг у дошкільних навчальних закладах // Дошкіл. виховання. – 2013. – № 5. – С. 21-24.
5. Про організацію додаткових освітніх послуг / Інструктивно-методичний лист / Дошкіл. виховання. – 2014. – № 1. – С. 7–8.
6. Примірне положення про батьківський комітет (раду) дошкільного навчального закладу : затв. наказом М-ва освіти і науки, молоді та спорту України від 26.04.2011р. № 398 // Дошкіл. виховання. – 2011. – № 6. – С. 2–3.